२००६

नेपाली

[Old Syllabus - IX/XIII &
New Syllabus - X/XI]

Second Half

विशेष अध्ययन पत्र

[यस पत्रमा विशेष अध्ययनका रूपमा निर्धारित **महाकवि देवकोटा** र **नेपाली लोक-साहित्य** गरी दुईवटा वैकल्पिक विषयबारे प्रश्नहरू दिइएका छन्। नवौं/दसौं पत्र अन्तर्गत **महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा** बारे अनि एघारौं/तेह्रौं पत्र अन्तर्गत **नेपाली लोकसाहित्य** बारे प्रश्न दिइएका छन्। यसैपालि परीक्षा दिनेहरूले दसौं/एघारौं पत्रका अनि पुनः परीक्षा दिनेहरूले नवौं/तेह्रौं पत्रका प्रश्नको उत्तर लेख्नुपर्नेछ।]

समय : दुई घण्टा पूर्णाङ्क : ४२

नवौं / दसौं पत्र

[महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाका काव्यकृतिहरू]

द्वितीयार्द्ध

(महाकवि देवकोटाका खण्डकाव्य र फुटकर कविताहरू)

१। भाव वा विषयवस्तु, छन्द-लयविधान एवम् काव्य-सौन्दर्यका दृष्टिले "सन्ध्या" र "यात्री" कविताको विश्लेषणात्मक मूल्याङ्कन गर्नुहोस्। १६

P.T.O.

अथवा

''हूरीको गीत'' र ''झञ्झाप्रति'' कवितामा अभिव्यक्त क्रान्तिकारी एवम् विद्रोहीस्वरको विवेचना गर्नुहोस्।

२। नेपाली खण्डकाव्य-परम्पराको उल्लेख गर्दै महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको ''मायाविनी सर्सी'' खण्डकाव्यको समीक्षात्मक मूल्याङ्कन गर्नुहोस्। १६

अथवा

''कुञ्जिनी'' खण्डकाव्यका सबल र दुर्बल पक्षहरूको सोदाहरण विवेचना गर्नुहोस्।

३। कुनै **दुई** विषयमा समीक्षात्मक टिप्पणी लेख्नुहोस् :

२×५=१०

(क) ''सृजामाता'' खण्डकाव्य।

(ख) ''म्हेन्दु''-मा प्रदर्शित प्रेमको स्वरूप।

(ग) ''ज्वरशमना प्रकृति''-मा महाकवि देवकोटाको दृष्टिकोण।

(घ) ''मुनामदन'' खण्डकाव्यको लोकप्रियताका कारणहरू।

एघारौं / तेह्रौं पत्र

[लोक साहित्य-शास्त्र र नेपाली लोक-साहित्य एवं लोक-संस्कृति]

द्वितीयार्द्ध

(नेपाली लोक-साहित्य र लोक-संस्कृति)

१। ''द्रव्य शाह (सन् १५५९) देखि पृथ्वी नारायण शाह (सन् १७७५) सम्मका 'गोर्खा दरवार'-ले हाम्रा लोक-गाथाहरूमा वीरताको रङ्ग भरिदिएको छ।'' – यस भनाइकी व्याख्या ऐतिहासिक आधारहरूमा गर्नुहोस्। १६

अथवा

कवित्त, खाँडो, कर्खा र वीरता सम्बन्धी लोक गाथाका विकासमा पुरानो (ई° १५५९-१७७५) गोर्खा दरवारको भूमिकाबारे विशद् चर्चा गर्नुहोस्।

२। नेपाली लोक कथाको वर्गीकरणका आधार खुट्याएंर कुनै एउटा आधारको सविस्तार चर्चा गर्नुहोस्। १६

अथवा

नेपाली लोक साहित्यका पद्य-विधाको फाँटवारी लगाउनुहोस् र त्यहाँ देखा परेका काव्यिक विशेषताहरूको निरूपण गर्नुहोस्।

P.T.O.

३। कुनै **दुई** विषय लिई टिप्पणी लेख्नुहोस् : ५+५=१०

(क) गुरू गोरखनाथ।

(ख) गाउँखाने कथा।

(ग) नेपाली लोकनाट्य।

(घ) मालसिरी भजन।

PG - II (DE) Ann.Exam./2006

२००६

नेपाली

(Old Syllabus - IX/XIII &
New Syllabus - X/XI)

First Half

विशेष अध्ययन पत्र

[यस पत्रमा विशेष अध्ययनका रूपमा निर्धारित **महाकवि देवकोटा** र **नेपाली लोक-साहित्य** गरी दुईवटा वैकल्पिक विषयबारे प्रश्नहरू दिइएका छन्। नवौं/दसौं पत्र अन्तर्गत **महाकवि देवकोटा** बारे अनि एघारौं/तेह्रौं पत्र अन्तर्गत **नेपाली लोकसाहित्य** बारे प्रश्न दिइएका छन्। यसैपालि परीक्षा दिनेहरूले दसौं/एघारौं पत्रका अनि पुनः परीक्षा दिनेहरूले नवौं/तेह्रौं पत्रका प्रश्नको उत्तर लेख्नुपर्नेछ।]

समय : दुई घण्टा | पूर्णाङ्क : ४२

नवौं / दसौं पत्र

[महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाका काव्यकृतिहरू]

प्रथमार्द्ध

(महाकवि देवकोटाका महाकाव्य)

१। 'सुलोचना' महाकाव्यमा पाइने सामाजिक सन्दर्भहरूको सोदाहरण विवेचना गर्दै यस महाकाव्यलाई समस्यामूलक महाकाव्य भन्न सकिने कारणहरू दर्शाउनुहोस्। १६

P.T.O.

अथवा

'महाराणा प्रताप' महाकाव्यमा अभिव्यक्त महाकवि देवकोटाका वीरस्तवन, देशभक्ति, स्वतन्त्रताको महिमागान र आर्यसंस्कृति प्रतिका प्रेमभावको विवेचनात्मक अध्ययन प्रस्तुत गर्नुहोस्।

२। नेपाली महाकाव्य परम्परामा ''प्रमिथस'' महाकाव्यको विश्लेषणात्मक मूल्याङ्कन गर्नुहोस्। १६

अथवा

नेपाली महाकाव्य परम्पराको सम्यग् परिचय दिँदै नेपाली महाकाव्यको विकासमा महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाले गरेका योगदानको विवेचना गर्नुहोस्।

३। कुनै **दुई** विषयमा समीक्षात्मक टिप्पणी लेख्नुहोस् : २×५=१०

(क) ''वनकुसुम'' महाकाव्यकी नायिका।

(ख) महाकवि देवकोटाका काव्ययात्राको तेस्तोचरण (वि. से. २००४-२००८; सन् १९४७-१९५१)-का उपलब्धिहरू।

(ग) ''पृथ्वीराज चौहान'' महाकाव्य।

(घ) ''शाकुन्तल'' महाकाव्यको कवित्व।

एघारौं / तेह्रौं पत्र

[लोक साहित्य-शास्त्र र नेपाली लोक-साहित्य एवं लोक-संस्कृति]

प्रथमार्द्ध

(लोक साहित्य-शास्त्र)

१। लोक-साहित्यको अवधारणामा 'लोक परम्परा' को पृथक स्वरूप ठम्याउने उपाय बताउनुहोस्। 'लोक परम्परा' र 'आभिजात्य परम्परा' का मूल-भूत पृथकता के हुन् ? १६

अथवा

"लोक साहित्य भन्नुपनि लोक संस्कृतिले सुरक्षित पारेर ल्याएको भाषिक परम्परा नै हो।" – यस मन्तव्यका पक्ष र विपक्षमा आफ्ना मत प्रस्तुत गर्नुहोस्।

२। लोक-साहित्य अध्ययन गर्ने मूल पद्धतिहरू चिनाउँदै यस क्षेत्रमा संरचनावादी पद्धति कत्तिसम्म सक्षम छ, स्पष्ट्याउनुहोस्। १६

अथवा

लोक-कथाहरूलाई कति प्रकारमा बाँड्न सकिन्छ ? छुट्याएर बताउनुहोस्।

P.T.O.

३। तलका कुनै **दुई** विषय लिई टिप्पणी लेख्नुहोस्।

५+५=१०

(अ) कथानक रूढि।

(आ) लोकसाहित्यको समाजशास्त्रीय अध्ययन।

(इ) भ्लादिमिर प्रप।

(ई) लोक-वार्त्ता।

PG - II (DE) Ann.Exam./2006

२००६

नेपाली

आठौं पत्र

(तुलनात्मक भारतीय साहित्य र विश्वसाहित्यको सर्वेक्षण)

प्रथमार्द्ध

[तुलनात्मक भारतीय साहित्य]

समय : दुई घण्टा पूर्णाङ्क : ४२

१। 'तुलनात्मक साहित्य'को अवधारणा प्रस्ट पार्दै भारतीय साहित्यका सन्दर्भमा यसको प्रयोजन र महत्त्वमाथि प्रकाश पार्नुहोस्। १६

अथवा

तुलनात्मक साहित्यका अध्ययन-विधिहरूको उल्लेख गर्दै तिनका सबल र दुर्बल पक्षहरू केलाएर देखाउनुहोस्।

२। नेपाली हिन्दी साहित्यको विकासक्रममा देखा परेका प्रवृत्तिहरूको तुलनात्मक अध्ययन प्रस्तुत गर्नुहोस्। १६

अथवा

P.T.O.

भारतीय साहित्यका रूपमा नेपाली साहित्यको स्थिति प्रस्ट पार्दै समकालीन नेपाली साहित्यको तुलनात्मक अवस्था दर्शाउनुहोस्।

३। कुनै **दुईवटा** विषयमा टिप्पणी लेख्नुहोस् : ५×२=१०

(क) बङ्गला र नेपाली साहित्यमा रामकाव्य।

(ख) तुलनात्मक साहित्यमा अनुवादको भूमिका।

(ग) रामकृष्ण शर्माका समालोचनामा तुलनात्मक दृष्टिको प्रयोग।

(घ) भारतीय साहित्यको अवधारणा।

२००६

नेपाली

आठौं पत्र

(तुलनात्मक भारतीय साहित्य र विश्वसाहित्यको सर्वेक्षण)

द्वितीयार्द्ध

[विश्वसाहित्यको सर्वेक्षण]

समय : दुई घण्टा　　　　पूर्णाङ्क : ४२

१। संस्कृत साहित्यमा भास र अश्वघोषले गरेका योगदानको उल्लेख गर्दै दुवैका नाटकमा पाइने विशेषताहरू दर्शाउनुहोस्। १६

अथवा

पाश्चात्य नाट्य-साहित्यमा सेक्सपियर र बर्नार्ड साका नाट्योपलब्धिको सविस्तार चर्चा गर्नुहोस्।

२। बङ्गला साहित्यमा रवीन्द्रनाथ र शरतचन्द्रका औपन्यासिक योगदानको समीक्षा गर्नुहोस्। १६

अथवा

भारतीय साहित्यका निर्माताका रूपमा कवि सुब्रह्मण्य भारतीका योगदानको चर्चा गर्नुहोस्।

P.T.O.

३। कुनै **दुईवटा** विषयमा टिप्पणी लेख्नुहोस् : ५×२=१०

(क) 'पञ्चतन्त्र'।

(ख) प्रेमचन्दका कथागत विशेषता।

(ग) उमर खैय्यामको कवित्व।

(घ) लुसूनको साहित्यिक प्रसिद्धि।

PG - II (DE) Ann.Exam./2006

२००६

नेपाली

सातौं पत्र

(नेपाली गद्य साहित्य)

प्रथमार्द्ध

[नेपाली निबन्ध]

समय : दुई घण्टा पूर्णाङ्क : ४२

१। निबन्धकार लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको निबन्धकारिताबारे परिचयात्मक टिप्पणी गर्दै उनको दाडिमको रूखनेर' शीर्षक निवन्धमा अभिव्यञ्जित भाव-सौन्दर्यको विवेचना गर्नुहोस्। १६

अथवा

निबन्धकार चक्रपाणि चालिसे र उनको निबन्ध 'बुढयाइँ'-को विश्लेषणात्मक अध्ययन प्रस्तुत गर्नुहोस्।

२। नेपाली निबन्धको उद्भवबारे चर्चा गर्दै यसको विकासका विभिन्न मोड-उपमोडहरूको समीक्षात्मक विवेचना प्रस्तुत गर्नुहोस्। १६

अथवा

हृदयचन्द्रसिंह प्रधानले नेपाली निबन्धको विकासमा गरेका योगदानको समीक्षा गर्दै उनको 'तसवीर' निबन्धका विशेषताहरू केलाएर देखाउनुहोस्।

३। टिप्पणी लेख्नुहोस् (कुनै **दुईको**) : ५×२=१०

(क) 'दिव्योपदेश'।

(ख) निबन्धकार तारानाथ शर्मा।

(ग) 'फर्सीको झोल'।

(घ) 'तगारो'-को तात्पर्य।

२००६

नेपाली

सातौं पत्र

(नेपाली गद्य-साहित्य)

द्वितीयार्द्ध

[नेपाली समालोचना]

समय : दुई घण्टा पूर्णाङ्क : ४२

१। नेपाली साहित्यालोचनाको विकासमा इन्द्रबहादुर राईको योगदानमाथि प्रकाश पार्दै उनको 'टिपेका टिप्पणीहरू'को समीक्षात्मक मूल्याङ्कन प्रस्तुत गर्नुहोस्। १६

अथवा

पूर्वीय समालोचना सिद्धान्तका आलोकमा राममणि आ. दी.को समालोचकीय दृष्टि प्रस्ट पार्नुहोस्।

२। समालोचक कृष्णचन्द्रसिंह प्रधानको संक्षिप्त परिचय दिंदै उनको 'एक सन्दर्भ : एक दृष्टि'मा नेपाली समालोचनाबारे व्यक्त विचारहरूको समीक्षा गर्नुहोस्। १६

अथवा

P.T.O.

समालोचक गुमानसिंह चामलिङ्ले ''कवि भानुभक्त आचार्यको उपाधि र 'आदिकवित्व'-को प्रश्न''-मा उठाएका प्रश्नहरूको विवेचना गर्दै आफ्नो मत पनि प्रकट गर्नुहोस्।

३। टिप्पणी लेख्नुहोस् (कुनै **दुईको**) : ५×२=१०

(क) नेपाली समालोचनाको काल-विभाजन।

(ख) मार्क्सवादी नेपाली समालोचना।

(ग) समालोचकका रूपमा ईश्वर बराल।

(घ) 'अङ्ग्रेजी साहित्यको प्रभाव'।

———————